

Nära vård Sörmland

Färdplan 2025

2024–2027

Dokumentinformation

Dokumenttitel: Färdplan Nära vård Sörmland	Diarienummer NSV25-0023-5
Dokumentkategori: Överenskommelse	
Dokumentansvarig: Länsstyrgruppen för närvård i Sörmland	
Beslutad av: Länsstyrgruppen för närvård i Sörmland den 28 mars 2025, se minnesanteckningar.	
Giltighetstid: 2024-02-09 – 2027-12-31 Färdplanen kan sägas upp i sin helhet och för samtliga parter efter beslut i Länsstyrgruppen i Sörmland	
Revideringar i överenskommelsen: Årligen	
Revidering Färdplanens första upplaga uppfördes 2024 och reviderades 2025	

Inledning

Omställningen till Nära vård innebär att vi samskapar med invånare och flyttar fokus till att arbeta mera personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande.

Sörmlands färdplan för Nära vård utgår från tre delar

1. Sörmlands målbild kring Nära vård: Framtagen i överenskommelse mellan Region Sörmland och länets nio kommuner
2. Sörmlands prioriterade fokusområden, som ska leda mot målbilden: Framtaget i överenskommelse mellan Region Sörmland och länets nio kommuner
3. Socialstyrelsens åtta insatsområden utifrån det förordningsstyrda stadsbidraget för Nära vård 2025

Syftet med färdplanen är att visa riktningen för omställningsarbetet till Nära vård i Sörmland. De länsgemensamma satsningarna som pågår beskriver vägen i arbetet mot målbilden. Färdplanen vänder sig till chefer och medarbetare i Region Sörmland och socialtjänster inom länets kommuner som arbetar med omställningen till en nära vård.

Målbild

Målet 2035 är att den nära hälso- och sjukvården och omsorgen utförs tillsammans med den enskilde individen, genom delaktighet och med individens fokus.

Målbilden för Nära vård i Sörmland är gemensam för länet kommuner och Regionen och har antagits av Nämnden för samverkan mellan socialtjänst och vård (NSV).

Värdegrund i samverkan kring Nära vård

- Vi arbetar i team utifrån individens behov och fokus
- Individens behov är vår gemensamma utgångspunkt, oavsett gränsdragningar eller ansvarsområden
- Vi arbetar hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande
- Vi är likvärdiga parter. Vi informerar varandra och gör varandra delaktiga inför beslut
- Vi hjälps åt. Vi delar på arbetet genom att samverka utifrån individens fokus
- Vi tar ett gemensamt ansvar för att utvecklas

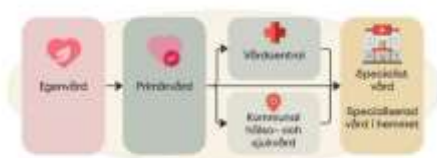
Fokusområden

Utifrån målbilden har fokusområden tagits fram vilka ligger som grund i det länsgemensamma arbetet mellan år 2023–2027.

Figur 1. Fokusområden 2023–2027. *Digitalisering* och *Kompetensförsörjning* ska genomsyra allt arbete med nära vård och innefattas i samtliga processer. De ska ses som verktyg för arbetet inom övriga fokusområden.

- **Delaktighet och personcentrering:** Ett personcentrerat förhållningssätt ska genomsyra samtliga satsningar i färdplanen. Personcentrering utgår från personens behov. Delaktighet är grundläggande i ett personcentrerat arbetssätt och innebär att den enskildes och/eller närståendes upplevelser, erfarenheter och önskemål tas tillvara. Den enskilde är expert på sitt liv och sin förmåga vilket ska vara utgångspunkten i mötet med vård och omsorg.
- **Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande:** Att tillsammans sprida kunskap och ge förutsättningar är nödvändigt för att förbättra hälsan i befolkningen och samtidigt använda resurser effektivt. Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser skapar förutsättningar för en jämlik hälsa.
- **Primärvård som nav:** Region Sörmland och länets nio kommuner har ett gemensamt ansvar för hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå. Den gemensamma primärvården behöver ges förutsättningar och resurser för att kunna stärkas, vara tillgänglig och utgöra basen i den nära vården. Primärvården ska även utgöra navet i samspelet med andra aktörer såsom specialiserad vård, socialtjänst och andra intressenter utifrån den enskildes behov. För att primärvården ska kunna vara den vårdnivå som invånarna i första hand vänder sig till krävs:
 - Tillgänglighet
 - Kontinuitet, fast läkarkontakt, fast vårdkontakt
 - Samverkan

- **Kompetensförsörjning:** För att möta kompetensutmaningen behöver kommuner och regionen fortsätta fokusera på att aktivt rekrytera och samtidigt arbeta med fler lösningar som att utveckla nya arbetssätt, ta vara på kompetens på bästa sätt, söka nya samarbeten och prioritera arbetsmiljöarbetet. Att uppnå en stabil och varaktig bemanning bidrar till trygga vårdkontakter med god kontinuitet och kvalitet, god arbetsmiljö och kostnadseffektivitet.

- **Digitalisering:** Digitaliseringsfrågorna behöver integreras som verktyg för att nå en nära vård. Digitalisering i vård och omsorg handlar om att i ökad utsträckning använda digitala stöd vid konsultationer, bedömningar och uppföljningar på distans, egenmonitorering, triagering och beslutsstöd samt om att tillgänglighetsanpassa för personer med funktionsnedsättningar

Uppföljning av omställningen till Nära vård

Forskning och utveckling i Sörmland (FoUiS) har i uppdrag att följa och följa upp omställningen till nära vård i Sörmland. Detta sker genom tre olika tillvägagångssätt.

Indikatorer

För att veta om rätt saker görs för att nå målbilden för Nära vård krävs uttalade måttal som indikerar vilken effekt som insatserna ger över tid. Indikatorer tas fram av FoUiS i samverkan med Läns gemensamt regionalt stöd och nätverket för Nära vård. FoUiS har även i uppdrag att arbeta med uppföljning av de beslutade indikatorerna.

Arbetet följs genom:

- Processindikatorer, mäter de läns gemensamma satsningarnas status
- Effektkindikatorer, mäter långsiktiga effekter på de läns gemensamma satsningarna genom de indikatorer som följs hos Sveriges kommuner och regioner (SKR)¹ och Socialstyrelsen².

Följeforskning

Sedan 2022 pågår ett doktorandprojekt utifrån ett praktisknära forskningsperspektiv med inspiration av Participatory action research (PAR) /deltagarbaserad forskning för att studera omställningen till en mer personcentrerad och integrerad vård, omsorg och hälsa, Nära vård, i Sörmland. Projektet pågår till och med år 2026 och är organiserat hos Forskning och utveckling i Sörmland (FoUiS)

Struktur för nya satsningar kring Nära vård

Alla utvecklings- och forskningsinitiativ ska bedömas utifrån en strukturerad process med koppling till målbild nära vård och fokusområden samt gemensamma indikatorer för Nära vård, en mål- och behovsstyrd process. Detta samlas i en projektdatabas som syftar till att säkerställa att de satsningar som görs utgår från gemensamma utmaningar och behov och därmed bidrar till ett omställningsarbete i Sörmland.

¹ [Indikatorer | SKR](#)

² [Indikatorer för god och nära vård Socialstyrelsen](#)

Länsgemensamma satsningar

I nedanstående tabell presenteras de gemensamma satsningarna inom Nära vård som sker mellan Region Sörmland och minst en kommun i länet. De länsgemensamma satsningarna presenteras utifrån åtta insatser i Socialstyrelsens förordning.

Länsgemensam satsning ³	Mål/Syfte	Tid	Utförare	Status
1. Kontinuitet i primärvården, inklusive fast läkarkontakt				
<i>Inget pågående länsgemensamt arbete.</i>				
2. Tillgänglighet i primärvården				
<i>Inget pågående länsgemensamt arbete.</i>				
3. Förebyggande och hälsofrämjande arbete i hälso- och sjukvården				
<i>Tillsammans för barnens bästa i Sörmland.</i> Samverkan mellan region och nio kommuner: Socialtjänst, Skola/förskola, Hälso- och sjukvård.	Att arbete utifrån implementeringsplanen är utfört, en fortsatt implementeringsplan för 2027 och framåt finns tillgänglig och ett eventuellt behov av revideringar och utveckling av samverkansmodellen utförs.	2021–2026	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd	

³ För mer information om satsningarna, besök [samverkanswebben](#) och/eller [Forskning och utveckling i Sörmland \(FoUiS\)](#)

Länsgemensam satsning ³	Mål/Syfte	Tid	Utförare	Status
<i>Suicidprevention</i>	Öka medvetenheten och kunskapen om suicid och suicidprevention hos våra medborgare, medarbetare med syfte att minska antalet suicid och stigma.	2021–2027	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd	
<i>Kunskapsstöd fallprevention</i>	Sprida arbetssättet/kunskapsstödet länsövergripande	2025-tv		
4. Habiliterande och rehabiliterande arbete i hälso- och sjukvården				
<i>Inget pågående länsgemensamt arbete.</i>				
5. Personcentrering av hälso- och sjukvården				
<i>Besökskort</i>	Förbättra fysiska möten för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar, att ge ett hjälpmedel där brukaren fyller i det som är viktigt för hen i mötet med vården eller socialtjänsten.	2024-tv	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd.	

Länsgemensam satsning ³	Mål/Syfte	Tid	Utförare	Status
6. Planering och samverkan mellan kommun och region för hälso- och sjukvården				
<i>Samsjuklighet</i> Utifrån SOU 2021:93 och SOU 2023:5	Syftet är att skapa förutsättningar för en samordnad, behovsanpassad och personcentrerad vård och omsorg där personer med samsjuklighet får tillgång till de medicinska, farmakologiska, psykiatriska och sociala insatser som de är i behov av.	2024-tv	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd.	
<i>Tillsammans för unga vuxna.</i>	Tillsammans med målgruppen ta fram en länsövergripande samverkansmodell för tidiga insatser för unga vuxna 18–29 år som har psykosocial problematik.	2024 - 2026	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd.	
<i>Verksamhetssystem Socialtjänst.</i>	Upphandla ett verksamhetssystem med gemensam grundstruktur för att skapa förutsättningar för digitala/automatiserade tjänster mellan kommunerna i länet.	2025–2028	Alla kommuner, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd.	
<i>Deltagarbaserad aktionsforskning för omställningen av Nära vård.</i>	Följa omställningsarbetet, identifiera hinder och möjligheter samt ge rekommendationer för det fortsatta omställningsarbetet.	2022–2027	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd och FoUiS.	

Länsgemensam satsning ³	Mål/Syfte	Tid	Utförare	Status
<i>Nätverk Nära vård.</i>	Samordna nätverket för processledare för Nära vård i kommunerna samt regionen för samverkan och stöd i omställningen av Nära vård		Alla kommuner och region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd.	
<i>Karta och kompass, långtidsstudie 0–18 år.</i>	En länsgemensam kunskapsuppbyggnad som ska bidra med insikter som kan ligga till grund för uppföljning, utveckling och specifikation av förebyggande insatser för barn och unga.	2021-tv	Arbetet sker i samarbete med FoUis och berörda verksamheter inom Region Sörmland och länets samtliga kommuner.	
7. Kompetensförsörjning och arbetsmiljö i primärvården				
<i>Vård- och omsorgscollege i Sörmland.</i>	Kvalitetssäkra kompetensförsörjning och samordna samverkan mellan utbildningssamordnare och arbetsgivare i länet.	2024 - 2029	Alla kommuner, Region Sörmland, Arbetsförmedlingen, Mälardalens Universitet och Kommunal, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd	
<i>Språkutvecklande utbildningar och arbetsplatser inom vård och omsorg.</i>	Öka medvetenheten om språkutveckling och arbeta för språkutvecklande arbetsplatser samt att tillvarata kompetens hos personer med utländsk utbildning genom åtgärder som underlättar vägen till arbete, praktik, verksamhetsförlagd utbildning, praktisk tjänstgöring och språkstödande insatser	2024 - 2029	Alla kommuner, Region Sörmland, Arbetsförmedlingen, Mälardalens Universitet och Kommunal processleds av Länsgemensamt regionalt stöd,	

Länsgemensam satsning ³	Mål/Syfte	Tid	Utförare	Status
<i>Lokalt vårdkompetensråd Sörmland.</i>	Utveckla den regionala samverkan mellan sjukvårdshuvudmän och lärosäten genom deltagande i sjukvårdsregionala råd.	2023-tv	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd	
<i>Stödja samverkan mellan samverkansstrukturen och lokala programområden/lokala arbetsgrupper (demens, palliativ vård, inkontinens och ADHD, Schizofreni).</i>	Utveckla samverkan mellan samverkansstrukturen och hälso- och sjukvårdens kunskapsstyrningssystem	2023-tv	Alla kommuner och Region Sörmland, processleds av Länsgemensamt regionalt stöd	
8. Utveckling av primärvården i landsbygd och glesbygd.				
<i>Inget pågående länsgemensamt arbete.</i>				